

ARTIST PORTFOLIO

E-court page no: 1

K0543768

6030/02
210. 12/ ЗАПИСНИК

Сачињен у службеној просторији МУП-а Р Србије, дана 27. 08. 2002. године са почетком у 18,00 часова, а поводом узимања изјаве на записник од Протић Божидара, везано за његова сазнања поводом догађаја везаних за ратне сукобе на Косову и Метохији, током 1999. године.

П Р И С У Т Н И

СТРАНКА	ЗАПИСНИЧАР	ЧЛАНОВИ
Протић Божидар	Костић Александар	ОПЕРАТИВНОГ ТИМА

По позиву приступило је Протић Божидар, оцоца Миомира, рођен 06.02.1953. године у Бору, са пребивалиштем у Београду, Улица Обалских радника бр. 4, мобилни телефон 063/334-744, ожењен, отац два детета, запослен у МУП-у Р Србије од 1975. године, у време конкретних догађаја био је полицајац (возач) у Управи за заједничке послове, од јануара 2002. године у пензији.

Након што је присутном предочено да се изјасни о чињеницама њему познатим поводом догађаја везаних за ратне сукобе на Косову и Метохији, током 1999. године, исти је дао следећу:

И З Ј А В У

У вези са случајем "Хладњача" сећам се да сам неодређеног дана 1999. године добио обавештење од мог старешине Менадић Драгића, да обезбедим један камион по могућности од приватног лица, да се истим обавим службени задатак и о томе не сме знати нико.

По преузетом задатку од мог колеге Курбалија Тоде из Батајнице, преузео сам камион марке "Мерцедес 12-13" рег. ознаке РП-18БГ, металних алуминијских страница, дрвеног пода, жуте кабине, церада сиве боје, запремине 7 тона.

На извршење задатка кренуо сам око 17,00 часова са мајором Перић Душаном у правцу Ниша па до Пожаревца. У путу нисам знао о каквом се задатку ради али ми је Перић скренуо пажњу да се ради посао од интереса за државу. После Пожаревца дошли смо у Голубац негде око 22,00 часа а потом у Текију, где нас зауставља патрола полиције коју потом претичемо и долазимо до видно

Протић

постављеног споменика код ког примећујемо паркиран зелени камион са белим товарним сандуком – хладњаче носивости 5 тона. Кабина је окренута према путу а задњи део према шумарку. Одлазимо у ОУП Кладово где нас сачекује начелник ОУП-а мајор Сперлић Букашин са још два инспектора. У ОУП-у нас нису упознали шта је задатак, али после вечере крећемо у правцу Текије у колони, прво мој камион а иза службена "застава 101" и једно возило са М таблицама.

Долазимо на лице места код споменика у Текију и на проширењу код пута затекли смо вучни воз и на њему хладњачу. Вучни воз је окренут у правцу Кладова. Долазим рикверцом и паркирам своја врата камиона уз задњи део товарног сандука хладњаче. На лицу места приметно сам непознате људе, који су коментарисали у смислу ко ће све ово да им плати јер су целе ноћи извлачили лешеве из Дунава, прво на обалу а после у хладњачу, без рукавица, без заштитне маске.

На лицу места мислим да је био присутан начелник СУП-а Бор, Часлав Голубовић, командир пограничне полиције у Текији, начелник ОУП-а Кладово, два цивила од којих је један био Бошко Радојковић.

Постављањем странице мог камиона са патосем хладњаче обезбедим смо кмизаће лешева из хладњаче у мој камион. Ја сам у разговору са колегама из ОУП-а Кладово, чуо да се ради о неким лешевима, али тада ме је ухватила паника, када сам видео о чему се ради.

Позвали су ме да идем заједно са Душаном Перићем на кафу на караулу и том приликом нас је одвезао начелник пограничне полиције, а после када смо се вратили уочио сам да ми је задња десна гума на камиону испустила. Дизалицу за камион дао ми је возач вучног воза и ја сам променио гуму.

Приближавајући се камиону, осетио сам непријатан мирис, Сећам се били су лешеве мушкараца, жена и деце, било је и маскирно униформисаних лица, било је лешева и у кокадима. Радници који су утоварали лешеве рекли су ми да их је било 56. Лешеве су убачени без замотавања у чаршафе и друго, а по завршетку утовара лешева све је убачено у камион: чаршафи, Фебад и др. Утовар је завршен око 01,00- 02,00 ноћи.

По завршетку уговара кренули смо за Београд. У Голубцу смо заустављени од стране патроле сасобраћајне полиције, испред полицијске станице. Колега чак није ни саслушао одакле идемо, јер је много смрдело, имао сам утисак да се и показао што нас је зауставио и ми смо несметано пошли у Београд, до сервиса МУП-а,

E-court page no:3

K0543770

3

где сам узео моје возило M 601-045 којим ћемо се вратити после предаје камиона.

Камионом са лешевима зауставили смо на паркингу код фабрике огледала "Звезда", како би сачекали зору, због безбедног уласка у војни и полицијски објект "13. Мај" Батајница. У 05,00-05,30 часова несметано смо ушли у круг војно полицијског објекта, где паркирам камион уз обалу Дунава и изграђеног бедема тристотетарског стрелишта, кључеве камиона остављам у брави, и тада ми НН лице каже да дођем по камион за два дана.

После два дана долазим по камион и затичем га на истом месту где сам га и оставио. Иза камиона приметно сам мрљу, пречника око 4 метра, трагове паљевине и смрад бензина или нафте. Питао сам НН лице шта си урадио са лешевима, а он ми одговара да је покушао да их пали па није могло да гори. Камион сам празан отерао у круг МУП-а - гаража на Новом Београду. Перачи су покушали да оперу камион али нису успели јер је на камиону остало доста трагова, косе, коже и друго. После тога отерао сам камион у сервис на прање код кванташке пмјаче, али ми тада камион није могао до краја да се опере, јер је много смрдело. Вратио сам камион власнику и пошто ме је питао од чега је неугодан мирис, рекао сам му да сам довозио унеће коже са Косова, што је он прихватио.

Сећам се такође да сам приликом уласка у војно полицијски круг приметно настрем базена у правцу Дунава камион кипер рег. ознаке ЗА, без возача, којом приликом сам питао НН лице шта ће овај камион овде, а он ми је рекао да је довео једну туру исте пошљике, покварио се и остао ту.

||

После протекла времена од 10 дана од превоза прве туре из хладњаче, позвао ме генерал Петар Зековић и своштавајући ми како сам ја добар и поуздан радник, како ми је отац из полиције жена у полицији и други, да само ја могу обавити дати задатак, те у том смислу шаље ме у приватно грађевинску фирму "Гемакс" на Новом Београду, да преузем камион марке "Татра", плаве боје са жутим товарним сандуком, да требам ићи у Приштину, како би преузео лешеве.

Дао ми је број телефона (београдска линија), на који ће ми се јавити одређено лице, чије ћу инструкције следити.

У Приштини преузео ме је један цивил а потом смо кренули пут Скопља, скренули према селу Јанчево, затим сам камион возио уз неко брдо док сам могао с озбиром на нагиб а онда сам паркирао и

чекао pola сата. Дошао је трактор са приколицом у којем је било око 20 лешева који су били обучени у цивилну гардеробу. Лешевима су утоварани у приколицу са грађевинском машином са малом кашиком, очигледно да су вађени из земље јер су били поцепани. Са тим транспортом кренуо сам пут Кладова. Беза ми је био начелник СУП-а Кладова.

Лешеве сам одвезао у Петрово Село у зону полигона САЈ-а, где су биле припремљене две рупе у ледном шумарку. Сачекао ме је 5-6 униформисаних лица, мени непознате формације. Искиповао сам померањем лешеве у обавде рупе, присутна лица су затрпала лешеве а ја сам камион истерао на пут, а потом је дошло ватрогасно возило које је избршило прање мог камиона.

По доласку у Београд обавестио сам генерала Петра Зековића да сам посао завршио. Камион сам предао у Војно полицијски центар "13. Мај" у Батајници за њихове потребе.

III

После 5-6 дана од превоза друге туре, поново ме је позвао генерал Петар Зековић и издао ми исто наређење. Заједно са Шакић Чедом из Управе полиције узео сам службену "Тојоту" рег. ознаке М 601-045 и отишао у Приштину, испред зграде «Риминдије», где сам од НН лица преузео хладњачу, титоградске регистрације, белог вучног камиона марке "Сканија", такође титоградске регистрације, чији је мотор у хладњачи радио non-stop. Питао сам НН лице колико их има унутра, а он је рекао око 300.

Ја сам преузео ову хладњачу, а Чедо Шакић је возио службену "Тојоту", кренули смо у Београд у војно полицијски центар "13. Мај" у Батајници, где сам оставио хладњачу са лешевима, а потом отишао кући. После поновног доласка у центар приметио сам да је хладњача празна, ицепана са леве стране дужином и турнута низ страну према Дунаву.

Лично знам локацију где сам камионом довезао лешеве у Петрово Село на полигон САЈ-а.

Човек за везу у Приштини, коме не знам име је увек исто лице, возио је бордо "Голф" и пратио ме је до раскрснице за село Јањево, а потом други резервиста коме такође не знам име. Према селу Јањево ишла је и "Лада Нива".

Моја пратња био је Чедо Шакић, живи у Панчеву, сада је у пензији. Генерал Зековић ми је дао телефон, београдски број, ради контаката и јављана када будем дошао у Приштину.

Трајковић

E-court page no:5

K0543772

5

Поцављам, све сам инструкције и телефон добио од генерала Петра Зековића у канцеларији Ненадића Драгића у "Аутокомерцу" у Ул. Омладинске бригаде на Новом Београду.

Сада се генерал Зековић не препознаје не сећа шта ми је наредио.

Лице за везу ми је рекло да се јавим томе и томе, и питало ме је знам ли где се налази Петрово село, колико имам лешева у камиону, дало ми је упутство да уђем у К. Митровицу и натоварим остатак лешева. Већ у Приштини добио сам налог од истог лица да по утовару кренем у Петрово Село и истоварим лешева.

Такође изјављујем и следеће:

- "Прва тура - ради се о другом камиону са лешевима из младњаце, из текије, то је камион рег. ознаке РП 18 БГ, власништво Курбалија Тоде из Батајнице. Кога сам довео у војно полицијски центар "13. Мај" у Батајници.
- Друга тура - по наређењу генерала Петра Зековића у прелузећу "Гемакс" преузео сам камион марке "Татра", отишао у село Јањево, преузео лешева и одвезао у Петрово Село, где сам их у ископане јаме ископвао.
- Трећа тура - по наређењу генерала Петра Зековића камионом марке "Татра", власништво "Гемакса", отишао сам у јужни део Косовске Митровице, натоварио лешева и довео их у војно полицијски центар "13. мај" у Батајници.
- Четврта тура - по наређењу генерала Петра Зековића отишао сам у Приштину, преузео лешева испред «Рилиндије» и довео их у војно полицијски центар "13. мај" у Батајници.

У вези двоза лешева са Косова и Метохије сећам се да ми је једне прилике Калинић Владимир, радник на бензинској пумпи МУПА рекао, како то да нико не прозива Башановића ни Ли повца а и они су једне прилике довели на бензинску пумпу "Сунце" на Новом Београду, две камиона "фургона" са лешевима. Како је многа смрдела из камиона, рекли су Калинићу да удаљи раднице са лица места што јесн и учинио.

E-court page no: 6

K0543773

6

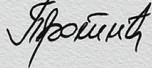
Ова изјава ми је гласно прочитана и прихватам је као своју и као такву је својеручно потписујем. Такође изјављујем да у поступку узимања изјаве од стране радника МУП-а Р Србије према мени није била примењивана сила, нити било какав притисак.

Изјава коју сам дао не може се користити у било ком поступку пред правосудним органима СРЈ, нити пред Међународним кривичним судом у Хагу, већ се може користити само за унутерне потребе МУП-а.

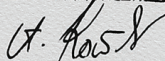
Један примерак изјаве дат је Протић Божидару на његов захтев.

Завршеноу 19,00.

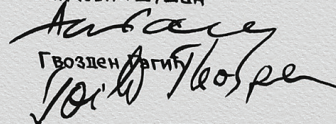
СТРАНКА
Протић Божидар

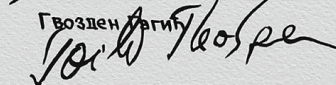
ЗАПИСНИЧАР
Костић Александар

ЧЛАНОВИ
ОПЕРАТИВНОГ ТИМА
Лакчевић Душан

Гвозден Рагић

Vladimir Miladinović

Record (From the Rendered History project), 2016

Series of 6 drawings, ink wash on paper, 35cm by 50cm (each)

Work on this series was instigated by the need to re-examine the dominant narratives of the recent past in the postwar societies of the former Yugoslavia. Public space that is politically contaminated and largely determined by falsified histories requires a fundamental rethink. In these conditions the artist commenced a daily research routine in various institutions that contain archival materials related to war-time events. One of the main initiators of this process was the question of the personal relation towards narratives about which there is a strong social consensus that is rarely questioned. As a result of archival research, mainly from daily newspapers conducted in the national libraries, or archives of the International Criminal Tribunals, the artist produced a series of handmade ink wash drawings. The drawings, from different archives and contexts, depict the complexity of events during the wars. The idea of a dominant revisionist ideology to create a unified historical narrative is called into question. History is often interpreted in ways that are in line with the predominant ideological matrices. One can see how different historical periods change the social consensus on dominant historical narratives.